

CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN HIỂU BIẾT TÀI CHÍNH CÁ NHÂN CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY NGUYÊN

Nguyễn Thị Phương Thảo¹, Nguyễn Thị Bích Ngọc¹

Ngày nhận bài: 27/9/2022; Ngày phản biện thông qua: 24/11/2022; Ngày duyệt đăng: 01/12/2022

TÓM TẮT

Hiểu biết tài chính cá nhân có vai trò quan trọng trong việc đảm bảo sự bền vững về tài chính của các cá nhân, gia đình và nền kinh tế quốc gia. Nhiều nghiên cứu trong và ngoài nước đã chỉ ra sự cần thiết nâng cao hiểu biết tài chính cá nhân ở sinh viên – thế hệ tương lai của đất nước. Dựa trên số liệu thu thập được từ 535 sinh viên tham gia khảo sát năm 2022, nghiên cứu này đo lường mức độ hiểu biết tài chính cá nhân của sinh viên trường Đại học Tây Nguyên (ĐHTN) và phân tích các nhân tố ảnh hưởng. Sau khi tính điểm cho từng cá nhân và phân loại các mức điểm, kết quả cho thấy hiểu biết tài chính cá nhân của hầu hết sinh viên trường ĐHTN đang ở mức trung bình kém. Nghiên cứu sử dụng mô hình hồi quy tuyến tính để kiểm tra ảnh hưởng của các nhân tố nhân khẩu học đến mức độ hiểu biết tài chính cá nhân. Kết quả cho thấy ngành học, giáo dục về tài chính cá nhân từ trường học, tình hình tài chính của sinh viên, nơi ở và số năm học là những nhân tố tác động tới mức độ hiểu biết tài chính cá nhân của sinh viên trường ĐHTN. Từ đó, nghiên cứu đề xuất một số khuyến nghị nhằm nâng cao mức độ hiểu biết tài chính cá nhân của sinh viên trường ĐHTN.

Từ khóa: sinh viên, Đại học Tây Nguyên, hiểu biết tài chính, tài chính cá nhân.

1. MỞ ĐẦU

Trong những năm gần đây, vấn đề hiểu biết tài chính cá nhân ngày càng được quan tâm đặc biệt do đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy kinh tế cá nhân và kinh tế đất nước phát triển bền vững. Nghiên cứu về hiểu biết tài chính cá nhân đã trở thành một vấn đề nghiên cứu được nhiều nhà khoa học quan tâm và thực hiện (Mohamad & cộng sự, 2010). Hiểu biết tài chính cá nhân là công cụ hữu hiệu để xây dựng một nền tài chính ổn định và đảm bảo hưu trí của người dân. Đối với những nền kinh tế mới nổi, công dân có hiểu biết về tài chính có thể đảm bảo rằng ngành tài chính của quốc gia đó có thể đóng góp hiệu quả cho tăng trưởng kinh tế thực sự và giảm nghèo (Faboyede & cộng sự, 2015). Vấn đề nâng cao hiểu biết về tài chính cá nhân của các tầng lớp dân cư đã được các nước phát triển trên thế giới nhận thức ở tầm quốc gia đi đôi với việc triển khai các giải pháp cụ thể trong thực tế. Tuy nhiên, các cuộc khảo sát của Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD) liên tục cho thấy mức độ hiểu biết tài chính còn tương đối thấp tại các cộng đồng được khảo sát, ngay cả ở các nước có nền kinh tế phát triển (OECD, 2016, 2017, 2018).

Tại Việt Nam, đo lường hiểu biết tài chính bắt đầu được quan tâm và thực hiện trên một số nhóm đối tượng dân cư với mục đích đánh giá trình độ dân trí về tài chính hay mức độ hiểu biết tài chính của cá nhân, từ đó đưa ra được những khuyến nghị chính sách phù hợp nhằm nâng cao hiểu biết tài

chính của người dân. Kết quả đánh giá và đo lường trong các nghiên cứu gần đây cho thấy, mức độ am hiểu tài chính của người dân Việt Nam ở mức thấp so với các quốc gia trong khu vực và trên thế giới (Trần Thanh Thu & Đào Hồng Nhung, 2019). Khảo sát mức độ hiểu biết tài chính toàn cầu (Global Finlit Survey) của S&P năm 2015 chỉ rõ chỉ có 24% người trưởng thành tại Việt Nam có hiểu biết về tài chính. Bên cạnh đó, theo kết quả điều tra của Master Card (2015), Việt Nam đứng thứ 16/17 nước được khảo sát về mức độ am hiểu tài chính. Năm 2016, theo kết quả điều tra người trưởng thành của OECD, điểm am hiểu tài chính của Việt Nam chỉ đứng trên Campuchia và thấp hơn nhiều so với các quốc gia như Hàn Quốc, Hồng Kông. Theo khảo sát tương tự về am hiểu tài chính do Mastercard thực hiện năm 2017, người trẻ Việt có hạn chế về kỹ năng quản lý tiền cơ bản và yếu nhất về kỹ năng đầu tư tài chính. Điều này khiến Việt Nam đứng vị trí 14/16 châu Á.

Đối với sinh viên - thế hệ tương lai của đất nước, thế hệ sẽ tạo ra nguồn thu nhập chủ yếu của xã hội, quyết định sự phát triển của nền kinh tế quốc gia trong tương lai gần, một số nghiên cứu đã chỉ ra mức độ hiểu biết tài chính cá nhân của sinh viên Việt Nam ở mức thấp, ngay cả ở mức trình độ cơ bản (Nguyễn Thị Hải Yến, 2016). Tuy nhiên hiện nay, từ cấp tiểu học cho đến bậc đại học, Bộ Giáo dục và Đào tạo chưa đưa vào chương trình học chính thức hoặc bắt buộc về việc cung cấp kiến thức liên quan đến tài chính cá nhân cũng như

¹Khoa Kinh tế, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Nguyễn Thị Phương Thảo; ĐT: 0935812817; Email: npthaoa@ttn.edu.vn.